

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
АКАДЕМІЯ НАУК СУДНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

IV Міжнародна науково-технічна конференція

9–11 жовтня 2013 р.

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
просп. Героїв Сталінграда, 9*

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Миколаїв
НУК, 2013

УДК 001.895:629.5
I-66

ОРГАНІЗАТОРИ

Міністерство освіти і науки України
Міністерство промислової політики України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Академія наук суднобудування України
Національна академія наук України
Міжнародна академія морських наук, технологій та інновацій
Миколаївська облдержадміністрація
Морське інженерне бюро
ООО «Технопарк Спаський»
Royal Institute of Naval Architecture
Institute of Marine Science, Technology and Engineering
Санкт-Петербурзький державний морський технічний університет
Південний науковий центр НАН України

**Матеріали публікуються за оригіналами, які представлені авторами.
Претензії щодо змісту та якості матеріалів не приймаються.**

Відповідальний за випуск
Блінцов Володимир Степанович

I-66   **Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : матеріали**
IV Міжнародної науково-технічної конференції. —
Миколаїв : НУК, 2013. — 628 с.

ISBN 978-966-321-271-5

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». Розглянуто питання інновацій в технологіях суднобудування та суднового машинобудування, засоби удосконалення суднових енергетичних установок та систем, екологічну безпеку в суднобудуванні та об'єктах океанотехніки, безпеку мореплавства, інновації в суднових електротехнічних системах та автоматизації, керування проектами та програмами у суднобудуванні, інвестиційно-інноваційний розвиток суднобудування та морського транспортно-логістичного комплексу, інновації в системі кораблебудівної освіти та морське транспортне право.

УДК 001.895:629.5

ISBN 978-966-321-271-5

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2013

АДМІНІСТРАТИВНІ ТА ДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОСТУПКИ НА ТРАНСПОРТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ СКОЄННЯ

Автор: Дубинський О.Ю., .

НУК імені адмірала Макарова, м. Миколаїв

Адміністративні проступки на транспорті за кількістю протиправних проявів є найбільш розповсюдженими серед всіх інших адміністративних правопорушень. Тільки за порушення правил дорожнього руху щорічно в Україні притягається до відповідальності близько 9 млн правопорушників.

Особливістю застосування інституту адміністративної відповідальності в транспортній сфері є те, що диспозиції багатьох правових норм, як і в кримінальному праві є бланкетними, тому при їх застосуванні необхідно звертатися до різних положень та джерел технічного характеру, до змісту окремих технічних норм, які встановлюють правила експлуатації та користування тими чи іншими видами транспорту. Інколи в цій сфері діють і змішані, так звані техніко-юридичні норми.

На відміну від Кримінального кодексу України, в процесі кодифікації адміністративного законодавства відпрацьована чітка система транспортних проступків. Відповідальність за них передбачена у главі десятій Кодексу України про адміністративні правопорушення (КпАП) “Адміністративні правопорушення на транспорті, у галузі дорожнього господарства і зв’язку”.

До транспортних проступків законодавцем віднесені:

- порушення правил безпеки руху і експлуатації на залізничному, повітряному, морському і річковому транспорті (ст. ст. 109, 111, 113, 116, 1162 КпАП);

- порушення правил користування засобами залізничного, морського і річкового, автомобільного та електротранспорту (ст.ст. 110, 112, 115, 119, 134, 135, КпАП);

- порушення правил пожежної безпеки на залізничному, повітряному, морському і річковому транспорті (ст. 120 КпАП);

- порушення водіями правил безпеки руху і експлуатації транспортних засобів (ст. ст. 121, 1211, 122, 1221, 1222, 1223, 123, 124, 125, 132 КпАП);

- керування транспортними засобами особами в стані сп’яніння і тими, що не мають права управління (ч. IV ст. 116, ст. ст. 130, 131 КпАП);

- порушення правил утримання доріг, норм і стандартів стосовно забезпечення безпеки дорожнього руху, невиконання приписів про усунення таких порушень, випуск на лінію технічно несправних транспортних засобів, допуск до управління транспортними засобами водіїв у стані сп’яніння, а також осіб, що не мають права на управління (ст. ст. 1161, 118, 128, 1281, 129, 140 КпАП);

- порушення правил руху пішоходами та іншими учасниками дорожнього руху (ст. 127 КпАП);

- порушення правил, спрямованих на забезпечення збереження вантажів, пошкодження магістральних трубопроводів, доріг, залізничних переїздів і інших споруд або порушення правил їх утримання.

Родовим об'єктом адміністративних проступків на транспорті виступають суспільні відносини, що складаються в процесі експлуатації та користування різними видами транспорту, а також у галузі шляхового господарства. Ці проступки посягають на нормальну роботу транспорту, безпеку руху, загрожують життю та здоров'ю людей, спричиняють матеріальну шкоду.

З об'єктивного боку, адміністративні правопорушення на транспорті характеризуються можливістю вчинитися як шляхом протиправних дій (наприклад, керування транспортними засобами або суднами особами, що знаходяться в стані сп'яніння — ст. ст. 130 КпАП), так і шляхом бездіяльності (наприклад, ненадання транспортних засобів працівникам міліції і медичним працівникам — ст. 1241 КпАП).

Окрім протиправні прояви цієї групи правопорушень можуть характеризуватися повторністю (наприклад, повторне протягом року керування транспортним засобом з підробленим номерним знаком або без номерного знаку — ч. V. ст. 121).

Більшість транспортних проступків утворюють формальні склади, деякі з них характеризуються матеріальними складами (наприклад, пошкодження внутрішнього обладнання пасажирських вагонів — ст. 110 КпАП).

При кваліфікації транспортних правопорушень із матеріальними складами необхідно встановлювати причинний зв'язок між протиправними діями і наслідками, що наступили (наприклад, порушення правил дорожнього руху пішоходами, велосипедистами, ізовими й іншими людьми, що призвело до пошкодження транспортних засобів, вантажів, доріг, дорожніх і інших споруд — ч. IV. ст. 127 КпАП).

Із суб'єктивного боку, адміністративні правопорушення на транспорті характеризуються як умисною виною, так і виною у формі необережності. Причому, намір буває, як правило, побічним. Тільки незначна частина цих проступків скоюється умисно. У більшості випадків транспортні проступки скоюються з необережності, тобто коли особа передбачала можливість настання шкідливих наслідків своїх протиправних дій, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити. Ця форма вини характеризується відсутністю належної уваги та обережності.

Суб'єктами даної групи адміністративних правопорушень є фізичні деліктоздатні особи (громадяни України, іноземці і особи без громадянства) 16-річного віку. Серед них необхідно виділити так званих спеціальних суб'єктів: водіїв; пішоходів; ізових велосипедистів; власників транспортних засобів та осіб, які ними керують; судноводіїв; службових осіб, відповідальних за технічний стан та експлуатацію транспортних засобів, організацію руху та технічний стан шляхів, шляхових споруд, баз для відстою маломірних суден; неповнолітніх від 16 до 18 років; військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складів органів внутрішніх справ.

Серед адміністративних стягнень, передбачених за скоєння транспортних проступків, застосовується попередження, штраф, позбавлення права керування транспортними засобами від трьох до шести місяців (ч. I ст. 1221, ст.

124, ч. I ст. 132 КпАП); від шести місяців до одного року (ч. II ст. 1221, ч. III ст. 123 КпАП); до одного року (ч. II—III ст. 116, ч. IV ст. 122 КпАП); від одного до двох років (ч. I ст. 130 КпАП); від одного до трьох років (ст. 1222, ч. III ст. 130, ч. I ст. 131 КпАП); від двох до трьох років (ч. II ст. 130 КпАП).

В окремих випадках можуть бути застосовані оплатне вилучення транспортних засобів (ч. V ст. 121, ч. II ст. 130 КпАП) та конфіскація предметів (ч. III ст. 133, ч. II ст. 1112 КпАП).

Посадові особи, до службових обов'язків яких входить дотримання і забезпечення встановлених правил, за порушення останніх несуть підвищену адміністративну відповідальність.

У разі вчинення транспортних проступків неповнолітніми від 16 до 18 років (ст. 121—127, ч. I—II ст. 130 КпАП) вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. Але у відповідності до ст. 241 КпАП до неповнолітніх можуть бути застосовані: а) зобов'язання публічно або в іншій формі просити вибачення у потерпілого; б) попередження; в) догана чи сувора догана; г) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, що їх замінюють, або під нагляд педагогічному чи трудовому колективу за їх згоди, а також окремим громадянам на їх прохання.

У деяких випадках відповідно до ст. 21 КпАП особи, що скоїли транспортні проступки (ч. I ст. 129, ч. I—II ст. 130 КпАП), можуть бути звільнені від адміністративної відповідальності з передачею матеріалів на розгляд товариського суду, громадської організації чи трудового колективу, якщо з урахуванням характеру скоєння правопорушення і особи правопорушника до нього доцільно застосовувати міру громадського впливу.

Згідно зі ст. 12 КпАП військовослужбовці та особи рядового і начальницького складів органів внутрішніх справ за скоєння транспортних проступків несуть відповідальність за дисциплінарними статутами. Виключенням є порушення або невиконання норм і стандартів стосовно забезпечення безпеки дорожнього руху, невиконання приписів про усунення порушень таких правил, норм і стандартів (ст. 1281 КпАП), коли вони несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах.

Правомочними суб'єктами адміністративно-юрисдикційних повноважень у справах цієї категорії виступають: керівники органів управління залізничного (ст. 224 КпАП), морського (ст. 225 КпАП), річкового (ст. 226 КпАП), повітряного (ст. 228 КпАП), автомобільного і електротранспорту (ст. 229 КпАП); державної інспекції з маломірних суден (ст. 227 КпАП); адміністративні комісії органів місцевої виконавчої влади (ст.ст. 218, 219 КпАП); районні (міські) суди (судді) (ст. 221 КпАП); начальники органів внутрішніх справ і їх заступники, начальницький та інспекторський склади державної автомобільної інспекції, дорожньо-патрульної служби, дорожньої міліції (ст. 222 КпАП); головний державний інспектор України з пожежного нагляду та його заступники, старші державні та державні інспектори з пожежного нагляду (ст. 223 КпАП).

Дисциплінарна відповідальність працівників транспортної галузі встановлюється за загальними положеннями трудового права України. Про-

те є деякі особливості, обумовлені специфікою транспортної діяльності, яка висуває особливі вимоги щодо підтримання порядку на транспортному засобі особливо під час його руху. Наприклад, стаття 65 Кодексу торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 року встановлює, що розпорядження капітана судна в межах його повноважень повинні беззаперечно виконуватися всіма особами, які перебувають на судні. У разі невиконання законних розпоряджень капітана ким-небудь з осіб, які перебувають на судні, капітан вживає щодо цих осіб необхідних заходів. Так, капітан судна має право застосовувати заходи заохочення і накладати дисциплінарні стягнення на осіб судового екіпажу аж до усунення від виконання службових обов'язків у випадках і в порядку, передбачених чинним законодавством України про працю. Якщо дії особи, яка перебуває на судні, не містять кримінально караного діяння, але загрожують безпеці судна або людей і майна, що на ньому перебувають, капітан судна має право ізолювати цю особу в окремому приміщенні. Поряд з цим передбачається, що за незаконне утримання в окремому приміщенні або інше перевищення повноважень щодо підтримання порядку на судні капітан несе відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Список літератури:

1. Про транспорт : закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Стаття 446.
2. Про Положення про Міністерство інфраструктури України : Указ Президента України від 12.05.2011 № 581/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 37. – Стор. 49, стаття 1513.
3. Положення про Державну інспекцію України з безпеки на морському та річковому транспорті : указ Президента України від 08.04.2011 № 447/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Стор. 240, стаття 1255.
4. Про морські порти України : закон України від 17.05.2012 р. № 4709-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 45. – Стор. 16, стаття 1729.
5. Кодекс торговельного мореплавства // Відомості Верховної Ради України. 1995. – № 47. – Стаття 349.
6. Положення про капітана морського порту та службу капітана морського порту // Наказ Міністерства інфраструктури України від 27.03.2013 р. № 190 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 36. – Стор. 182, стаття 1284.
7. Державне підприємство «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України» [електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт ДП «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України. – Режим доступу: <http://shipregister.ua/about/index.html>.
8. Положення про морських лоцманів : наказ Міністерства інфраструктури України від 08.05.2013 р. № 292 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 46. – Стор. 39, стаття 1639.
9. Про впровадження Глобальної морської системи зв'язку під час лиха та для забезпечення безпеки мореплавства :наказ Міністерства транспорту України від 07.07.1998 р. № 271 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 30. – Стор. 235.